

Ébli Gábor

Együtt lélegezni a művekkel

Válogatás az Amadeus-gyűjteményből

Vízivárosi Galéria,
2022. III. 3-26.

Az erős vidéki gimnázium és a katonaság után egy jogi pályára készülő fiatalember költözik fel Budapestre. Diplomáját a rendszerváltás idején veheti át. Olyan céghez kerül dolgozni, ahol az igazgató érdeklődik a műtárgyiacs iránt, így együtt járnak árverésekre. Kezdő ügyvédi fizetéséből dr. Balogh Péter itt veszi meg első műtárgyait, nagybányai festők képeit.

M. Novák András festőművész mutatja be élő művészeknek, közöttük Tölg-Molnár Zoltánnak, akivel kidolgozzák a Magyar Képzőművészeti Egyetem hallgatóit

támogató Amadeus-ösztöndíjat. A festészeti orientáció mellé hamar társul a szobrászat is, ahol Körösi Tamás lett a fő szakmai és emberi támasz. Az eleinte havi harmincezer forintos ösztöndíjat az első évben, 1999-ben Ferenczy Zsolt nyerte el, majd utóbb négy ösztöndíj állandósult, egy-egy festői és szobrászi – Budapest mellett a pécsi Művészeti Karon is.

Balogh Péter felismerte, hogy ilyen programot kevésbé magánemberi, inkább vállalati anyagi fedezettel lehet hosszú távon működtetni, és az egyik hazai pénzintézet vezetőjében, dr. Gergely Károlyban elkötelezett partnerre is talált. A Fundamenta Lakáskassza 2004-től vállalta a finanszírozást, ezért az ösztöndíjasoktól egy-egy művet kapott céges kollekciójába, amelyről már 2006-ban albumot adott ki. A kezdetekkor többek között Bánki Ákos és Verebics Ágnes műveiből álló Fundamenta-gyűjtemény azóta is bővül. A kötet bemutatta az Amadeus Alkotói Ösztöndíjasokat is Barakonyi Zsombortól Komlovszky-Szvet Tamásig.

A fő újítás a 2007-ben megnyitott Amadeus Alkotóház lett. Óbudán egy volt harisnyagyár munkásszállása a privatizáció nyomán lépésről lépésre kiürült, és Balogh Péterék az átalakított terekben műtermeket alakítottak ki a pályázó művészek számára. Az első generáció – Duronelly Balázstól Bodor Lilláig – belakta a Veder utcai műteremházat, egyszerre tíz-tizenkét művészeknek alakult ki itt hely – fele-fele arányban szobrászoknak és festőknek, hároméves periódusokra.

A második generáció már olyan ismeretségre tett szert, hogy 2009-ben az alapítvány az Antik Enteriőr kortárs szekciójának standján számos alkotót bemutatott. „A standnál megállt két neves művész, és mindketten ugyanazt a fiatal alkotót, Rolik Ádámot szúrták ki. Ezek fontos visszajelzések voltak” – eleveníti fel Balogh Péter. Az alkalomra igényes könyvet is megjelentetett az alapítvány, amely bemutatta az akkori hároméves ciklus műteremlakóit Szanyi Borbálától Szabó Franciskáig.

Az ösztöndíjasok harmadik generációja idején valósult meg a további infrastrukturális bővítés. 2011-ben a Veder utcai blokk szomszédságában egy kilencven négyzetméteres kiállítóteret sikerült megnyitni. Az AMÁHÁZ elnevezésű alkotóház így kiegészült az AMATÁR kiállítóterrel, és a 2014-ben megjelent újabb kötet ezt

BAJKÓ Dániel:
Egyenes labirintus V.,
2014, olaj, akril,
vászon, 70x60 cm
Fotó: Amadeus
Művészeti Alapítvány
HUNGART © 2022
↓

a komplex tevékenységet mutatta be az akkori ösztöndíjasok – például Kusnyár Evelin vagy Bárdosi Katinka – munkásságán keresztül.

A különböző ösztöndíjakért, műteremhasználatért az alkotók egy-egy művet adtak az alapítványnak. Ezenfelül Balogh Péter számos munkát meg is vásárolt. Preferenciáit meghatározta személyes kapcsolata a művésszel. Nem alakított ki koncepciót a gyűjtéshez, érzéseire és a művésztől szerzett benyomásaira hagyatkozik. Nem tekinti magát gyűjtőnek, inkább művészetbarátnak, aki szeret a művekkel egy térben lélegezni.

Az alapítványi kollekcióba bekerülő művek jól tükrözik Balogh Péter küldetését, hogy a kortárs művészetet másokkal is megszerettesse. Becsüli a konceptuális művészetet, de ebbe a programba az esztétikailag is a széles közönség által befogadható irányokat kívánja terelni. Hiszen a szponzoráló cégek munkatársai, ügyfelei is „megfertőződnek” a művészet élvezetével.

Mivel az Amadeus egyik fő erénye a kiállítás a plasztika mellett, a kollekcióban hangsúlyt kap számos objekt, például Fülöp Gábor és Rajcsók Attila kis méretű, dinamikus formájú és a vörös-fekete szinkontrasztra épülő, organikus kisplasztikái. Gwizdala Dáriusz lágy, pop-art módra kiforgatott meseformát hozott létre egy szék dekonstrukciójával. Hack Ferenc *Doboz* című objektje álomvilágba hív, ahol a hétköznapi tárgyak egymásba kapaszkodva merülnek el rejtekhelyükbe.

A trompe l'oeil játékoságára épít Takács Szilvia, amikor az akvarellal festett pirogránit tárgya szépen elren-

dezett törülközőhalom képzetét kelti fel. Horváth Csaba Árpád tradicionális anyagból, siklói mészkőből és közönséges szivacsból hozott létre meghökkentő kombinációt.

Archaikus formák modern értelmezésének szegődik a nyomába Hajas Katinka vagy éppen Dohárszky Béla az ősi bálványokra emlékeztető, letisztult hasábjával. Kulcsár Írisz a fém megmunkálásával hoz létre lírai tárgy-

↑
RABÓCZKY Judit:
Drótszobrok, 2011,
kábel, 155×95×50 cm
Fotó: Spitzer Fruzsina
HUNGART © 2022

RAJCSÓK Attila:
Vörös ammonitesz,
2015, festett,
hegesztett acél,
27×27×27 cm
Fotó: KatBalogh
HUNGART © 2022

csendéletet. Nemesen egyszerű metódust, fafaragást választ Békési Ervin trükkös reliefjei megformálásához. Mértani elemekből alkot a nyugalom és a labirintusszerű rejtély kettőssége által izgalmassá váló plastikákat Kovács Kolos Márk és Bögös Loránd.

A festészeti anyagban a figuratív munkák dominálnak. Felbukkan humoros, polgárpukkasztó kiszólás is, például Kárpáthegyi István *Panelproli* című sorozatában. Tamási Claudia nem átallott a csomagolófólia felületére festeni, zavarba hozva a befogadót, hogy mi is itt a „magasztos” műtárgy és annak „kommersz” csomagolása.

Trapp Dominika ma a társadalomkritikus szemléletéről ismert, ezt vetíti előre a gyűjteményben szereplő, korai, analitikusan kíméletlen festménye Nina Hagen sztárénekesről. Vető Orsolya Lia is a művei mögötti gondolatiság révén szerzett mára nevet; a tőle látható, szinte monokróm kép is ezt sugallja a homogén zöld mezőben felbukkanó rejtélyes fejformával.

A tragikusan korán elhunyt Kim Corbisier nagy méretű teraszjelenete napsütötte idill. Galambos Áron egy graffitival ékesített útjelző táblára festett perspektivikus horizontot, mely képzeletbeli utazásra hív. Jakatics-Szabó Veronika egy római palotába invitál, ahol Borromini bravúros illúziófestménye előtt hódolnak a turisták, míg Kristóf Gábor az elfolytatott festékekkel varázsolja szemünk elé a vízfelszínen tükröződő jelenetet, amelynek egyik képsíkját elforgatással teszi még izgalmasabbá.

A számos további figuratív kép (Baraté Ágnestől Kovács Olivíáig) mellett Bajkó Dániel, Fegyverneki Szilvia és mások festményei a gesztusos absztrakció példái, míg Pánya Zoé vagy Szakál Éva nagyvonalúan kombinálja az elvont és az alakos komponálást.

Több papír alapú munka is gazdagítja a kollektívot. Gombos Andrea leheletfinom grafikai munkái hol kis méretben a vonuló madárrajt, hol közel háromméteres felületen a bámszokdó utcai csoportot transzponálják a képfelületre minimális eszközökkel. Hámori Anett sem fél az ürességtől: nagyalakú merített papír munkáin a pigment ügyes navigálásával hoz létre jeleneteket a hófehér háttér előtt. Annál jobban kidolgozza képfelülete minden részletét Török Judit, amikor kis papírcsíkokból kreálja meg a vidéki táj parcelláinak látványát.

A gyűjtemény különleges darabjai az alapítvány történetére is reflektáló művek. Rabóczky Judit messze három éven túl volt a műteremház lakója. Itt készültek első drótszobrai, többek között az a példány is, melynek modellje az alkotóház másik művésze, Sipos Eszter volt – akinek a nyitott könyvre emlékeztető festményei is egy az egyben merítenek a Veder utcai közösség életéből, hiszen a képein számos művész és Balogh Péter is felismerhető.

Papageorgiu Andreának a műterme ablakából befogható látványt megőrkítő festménye azért dokumentumértékű, mert a közelmúltban egy ingatlanfejlesztés nyomán megszűnt műteremház helyén ma ötemeletes, új épület áll. Ugyancsak más funkciót kapott az Amadeus művészcsereprogramjának egykori rezidenslakása. Ott Tettamanti Ádám nagy méretű, szubjektív Budapest-térképe függött a falon, hogy az ideérkező alkotóknak orientációt nyújtson, mit érdemes a városban felfedezni; a térképfestmény budai felén a legészakibb, színessel jelölt pont a Veder utcai központ volt.

BÉKÉSI Ervin:
Félálom, 2012,
faragott fa,
25×25×7 cm
Fotó: KatBalogh
HUNGART © 2022

